

**Žitar:** Kaj more drugač biti: zdej dež, kmali pa spet sonce! Sej mora vse snetnjavo biti.

**Kupec:** No! morebiti nam gospod Bog drugo leto celò nobenega vremena ne bo dal: to bo po tem takem naj bolje!

## Ozir po domači.

### Vesela gora.

Od Mirne proti Mokronogu na Dolenskem se razprostira prav lepa ravnina. Kmalo na levi se dviguje prijazen homec, sploh Vesela gora imenovan, na katerega središču je bila v letu 1731 prekrasna cerkva kaj umetno sozidana. Na južni strani molita dva zvonika svoje rudeče pokrivala v sinji zrak in cerkev kakor dva orjaška stebra podpirata. Znotrajna gornja podoba ali obok cerkve obstoji iz 4 izmalanih kupel, iz ene in velike na sredi, ene manjši pred velikim darilnikom in 2 majhnih na stranéh. Levi steni je vzdian kamen, na katerem se sledeči napis v latinskem jeziku bere: Georgi Xaveri Marotiti, škof, so to božje poslopje 4. decembra 1731 blagoslovili. Nekdaj je bila cerkva na ti gori v čast sv. Marjete, pozneje na občno prošnjo pobožnih romarjev v čast sv. Franciška Ksaverjana posvečena. Memo velicega ima ta znamenita cerkva še 4 oltarje in kaj pripravno, v letu 1744 narejeno prižnico, z napisom: „kdor je od Boga, naj besedo božjo posluša“. Joan. E. S. Vesela gora je sicer podružnica fare sv. Ruperta, pa ima dva tako velika in sloveča shoda ali somnja, da jo v ti zadevi noben dolensk kraj ne prekosí. Kar posebnosti te gore povikša, je prijetni pregled proti izhodu: na podnožju stoji Škerléva grajšina, na to kapelica z 14 zidanimi postajami in potem Rakovnska grajšina, dalej ravno in rodovitno polje, Šent-Rupertška fara, potlej prelepi travniki in zadnjič Mokronoški terg, njega grad — zares kinč dolenskega kraja. Nar bolj važni in naravni ozir slednjič je ta, da Vesela gora v daljavi ene ure na enaki visočini Žalostno goro, njeno milo sestrico, kakor farno cerkev Mokronoga pozdravlja in tolaži.

Fr. Mladič.

## Ozir po svetu.

### Eno uro pri Kničaninu.

(Konec.)

Na veliki sreberni tasi je prinesel strežaj več kozarcev vode, med katerimi je bila posoda z žlahnimi rožnimi peresci v cukru kuhanimi. Ta vkuha je Serbom naj ljubša sladčica, ktero zares tako dobro napravljati znajo, da se človeku prikupi na prvi pokús. Sladčice so že od starodavnih časov Serbom sploh naj ljubša jéd, ki se ne smejo pogreševati pri nobeni slovesnosti, pri nobenem kerstnem in svatbinem obedu in pri nobeni sedmíni; kjer koli dva prijatla vkup sedita, se gotovo prepeva pesmica:

Sečer jedu i rakiu piju  
(sladčice jedo in žganje pijo).

Nanesla je beseda govorjenje tudi na poslednjo ogersko vojsko. Misli Kničaninove o serbski vstaji so se vjemale v pravilu narodne slobode od ene strani in vdanosti do cesarske vlade od druge; uno je branil Serbom nasproti Madžarom, to starim pravicam avstrijske cesarske hiše. Spustil se je on sam v vojsko, ker ga je serče gnalo, na Ogerskem bivajoče Serbe rešiti madžarskega jarma, pa tako, da se pravice Avstrije nikakor ne žalijo; vsaki vzdigi, ki bi bila kaj družega namerjala, bi bil hipoma slovó dal. Mnogo je govoril od najglasovitniših vodjev madžarske vstaje, in potem rekel: „Med vsimi sovražniki, zoper ktere sem se bojeval, so naj serditiši Nemci bili; vjeti Madžari so se z mojimi

ljudmi kmalo sprijaznili, vjeti Nemci nikdar. Enkrat so mi — reče — pripeljali moji vojaki mladega človeka, ki so ga pri nekem četovanju vjeli; bil je zal fant z dolgimi lasmi in bistroumnega obraza. Ukazal sem mu priti v šotor moj, zvediti od njega, kaj Nemci od nas mislijo. Bil je doma blizo Berolina, in po svojem stanu je bil pisac. Na vprašanje: zakaj se zoper nas bojuje, mi je odgovoril: „pervič zato, ker ste zoperniki slobode, in drugič zato, ker ste Nemcom sovražniki; eno pa mora obveljati: ali nemška sloboda in nemška omika, ali pa slavjanska sužnost in slavjanska divjačinost“. Po tolmaču mu dam razjasniti, da se silno moti, da njegov strah pred slavjansko divjačinostjo je prazen strah, da nemška omika zamore prav dobro obstati zraven omike Slovanov. Slovani dobro vejo, koliko in kaj jim še k popolni omiki manjka, in upajo v 50 letih tako deleč priti, da bojo omiko v Evropi pospeševali, ne pa je podkopovali. Sicer pa se Nemci zlo zlo motijo, ako mislijo, da smo mi zatirovavci slobode.“

Ukazal sem svojim ljudém izpustiti mladenca, in mu priporočal, naj namesto meča vzame peró v roko in si prizadeva Slovane bolje spoznati in nam, pa tudi svojim rojakom s pisanjem koristiti. Osem dní potem so ga spet na bojišču vidili. Bojeval se je, kakor da bi bil ob pamet, in moji vojaki so mi rekli, da je v vojski konec storil. Žal mi je bilo po njem!

Na to stopi strežaj spet v sobo. Knez je poklical generala k sebi.

## Slovanski popotnik.

\* (Pregled časopisov jugoslavenskih): 1. „Srbski Dnevnik“ (v Novem Sadu 2krat vsaki teden), vrednik: Dan. Medaković. Letna cena s podučno-zabavnim tednikom pod naslovom: 2. „Sedmica“ (III. tečaj, enkrat vsaki teden) po pošti 10 fl., sama „Sedmica“ 4 fl. — 3. C. k. službene „Narodne Novine“ (XX. tečaj, v Zagrebu, vsaki dan), vrednik: dr. Ljud. Gaj, vradni list za Horvaško in Slavonio. — 4. „Srbske Novine“ (XXI. tečaj, v Beligradu 3krat vsaki teden), vrednik: Miloš Popović. Vradni list za kneževino Serbsko. Letna cena po pošti v austr. državi 12 fl. 42 kr. — 5. „Glasnik dalmatinski“ (VI. tečaj, v Zadru 3krat na teden). Vradni list za Dalmacijo. Vrednik: Ant. Kuzmanić; letna cena s pošto 5 fl. — 6. „Novice kmetijskih, obrtnijskih in narodskih reči“ (XII. tečaj, v Ljubljani 2krat v tednu), vrednik: dr. Janez Bleiweis; letna poštna cena je 4 fl. — 7. „Gospodarske Novine“ (II. tečaj v Zagrebu, vsaki teden enkrat, izdaja jih društvo gospodarsko za Horvaško in Slavonio), vrednik: Drag. Rakovec; letna cena v Zagrebu 2 fl., po pošti 3 fl.; za članove družt. gosp. 1 fl. in 1 fl. 30 kr. — 8. „Pravnik, časopis za pravne i državne znanosti“ (II. tečaj, vsak teden enkrat v Zagrebu); vrednik: M. Mrazović, letna cena s pošto 5 fl., v Zagrebu 4 fl. — 9. „Neven“, zabavni i poučni list. (3. tečaj v Zagrebu, enkrat na teden); vrednik Josip Praus; letna cena z „književno prilogo“ vred mu je po pošti 5 fl. — 10. „Zagrebački katolički list“ (tečaj V. v Zagrebu, izhaja vsaki teden enkrat); vrednik Josip Torbar; letna cena s pošto 5 fl. 20 kr., v Zagrebu 4 fl. — 11. „Svetovid, centr. list za prosvetu, novosti, trgovinu i modu“ (tečaj III., v Beču 2krat na teden), vrednik Aleks. Andrić; letna cena s pošto 10 fl. — 12. „Šolski prijatelj“ (III. tečaj, enkrat na teden v Celovcu), vrednik A. Einspieler, letna cena mu je po pošti 2 fl. 12 kr. — 13. „Zgodnja danica“, katolšk cerkven list, VII. tečaj, v Ljubljani enkrat v tednu; vrednik Andrej Zamejc. Letna cena s pošto 2 fl. 40 kr. (Po „Neven-u“).